

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 kron, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštuina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 30 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mpogokratne inseriranje snaton popust.

Pod vtisom domžalskih dogodkov.

Kri je tekla, slovenska kri. Na povelje c. kr. uradnika so streljali c. kr. orožniki na slovenski zemlji na Slovence! Neverjetno in nemožno se mi človeku, če čita v listih o škandalih v Domžalah, da je kaj takega v pravni državi sploh mogoče.

Dežale so slovenska vas, ležeča v deželi, kjer so vsi Nemci samo 5% prebivalstva, in tam se predrnili pritepeni Nemci vprizoriti nemško-nacionalno demonstracijo. Že vnaprej se je pripravljalo na to veselico, klicalo in vabilo se je Nemce in nemškutarje na ta napad na slovensko zemljo. Nismo bili navzoči, a toliko je gotovo, da so demonstracije bile že zelo predrzne, ker je bilo ogorčeno celo mirno kmetsko ljudstvo. Vsi smo, kako miren in potrpežljiv je slovenski narod, in če njemu zavre kri, mora biti že mnogo govoda. Sicer pa bodi dovolj, če povemo, da so se „veselice“ udeležili tudi nemčurski Celjani...

Nemci so v solncu vladne milosti postali v Avstriji že tako nasilni, da že res ne bodo kmalu sami pred njimi zasebni domovi! To že ni več politično delo, pripravljanje tal za nemško gospodarstvo; to, kar se je zgodilo v Domžalah, se mora mesovati navadno tolovajstvo.

Kako je bilo pred leti v Celju? Ob otvoritvi „Narodnega doma“, ob pohodu Čehov? Slovenci so priredili svojo slavnost v zaprtih prostorih, in to v Celju, na svojih tleh, v središču okraja, ki je popolnoma slovenski. In kaj so počenjali ob tej priliki Nemci! Organizirali so navadne tolovajske čete, ki so s koli in kamenjem napadale domačine, ki so naskakovale zasebne hiše. In ker se eden Slovencev ni dal ubiti kakor pes na cesti, je bil obsojen zato na mesec zapora.

Na Dunaju so hoteli slaviti češki Sokoli ob jubilej društvenega obstanka v ozkem krogu, brez demonstracij. In nemške stranke so se zedrnile v boj, da slavnost preprečijo. Nemški listi so pisali, da se „slavnost ne sme vršiti, in če bi imeli teči potoki krvi“. In to na Dunaju, kjer živi do 300.000 Čehov!

Tako Nemci! In zdaj, ko so mobilizirali vse svoje politične razgražaje, da uprizorijo nacionalno komedijo, in ko se je slovensko ljudstvo temu uprlo, vpijejo na vsa usta, da so vsega krivi Slovenci. Popolnoma smo uverjeni, da trdi ljubljanski dnevnik resnico, da so Nemci vedoma provocirali, ker so hoteli imeti izgrede. Saj vemo, kako se organizirajo taki nastopi že izza slučajev v Inostu.

Nekaj pa moramo na tem mestu še pibiti. Zopet, kakor vedno, je avstrijska vlada aktivno podpirala Nemce.

C. kr. okrajni glavar kamniški se je udeležil te frankfurtarske veselice. Na veselici je igrala c. kr. vojaška godba v senci veleizdajskih zastav. C. kr. komisar Lazzarini je vodil armado c. kr. orožnikov proti Slovincem, kateri so samo zahtevali, kar jim gre na lastnih tleh. C. kr. uradni list deželne vlade kranjske pa bljuje ogenj in žveplo na Slovence in jih razglašajo po svetu kakor kake razbojnice. To je c. kr. avstrijska pravica in enakopravnost.

Po vsej sili se hoče razširjati nemška nadvlada, s c. kr. orožjem se hoče vcepiti Slovincem spoštovanje pred črno-rdečo-žolto trobojnico, z vladnimi organi vodijo proti Slovincem boj tisti, za katere so prelivali Slovenci že stoletja svojo kri. Še črv se zvija, če stopiš nanj, in čudno bi ne bilo, ko bi se tudi mirni narod slovenski zatekel k sredstvom tehnike, ko sredstva pravice zanj ne veljajo.

Kam plove Avstrija? Na slovanskem jugu se bori proti veterinim mlinom panslavizma, in vidi nevarnost za obstoj države že v ustanovitvi vsakega slovenskega društveca. Laške iredentovce pa boža in svojim državnim uradnikom dovoljuje, da se očitno udeležujejo propagande za vsenemško stranko, stranko, katere voditelj je v javni seji državnega zbora zaklical svoj „Heil“ vladarju nemške države.

Taki dogodki kakor domžalski, bodo menda tudi črno-rmenom lojalnim Slovincem odprli oči, da je naš najhujši nasprotnik c. kr. vlada.

Odprli pa bodo menda tudi oči tistim 95% kranjskih Slovencev, da bodo vendar enkrat otrsli Schweglovo in Binderjevo igo.

Je li južna železnica vsemogočna?

Današnje kričeče razmere južne železnice, naperjene proti Slovincem, so zastarele že ob svojem začetku pred kakimi 50 leti. Vidno so pisane v podli strasti in hudabni zavisti, živa podoba krivonosega — od vsega treznomislega sveta — zavrženega židovskega tabora.

So li znane te razmere sl. glavnemu nadzorstvu avstrijskih železnic, ki je takorekoč „najvišji redarstveni organ“?!

Toda južna železnica ni vsemogoča — ure njene samovolje potekajo, in ljudski glas se dviga proti njej odločno, ponosno in samozavestno! To je naravnost nečuvstvo gaženje slovenskega jezika na slovenski zemlji in med slovenskim narodom.

A to še ni vse! — Kje je varnost življenja domačih in tujih potnikov?!

Znano je, da trpe nadzorstveni krogi pri južni železnici na dolgo in široko gorostasno bedastočo — da so službene navodilne knjižice („instrukcije“) za čuvaje in njihove pomočnike pisane v blaženi nemščini.

Čuvaje ni rodilo mesto, ampak borna kmetska vas. Na deželi so se priučili slovenski pisati in brati. Potrjeni se bili v vojake in tam so jim ubili v glavo polomljeno nemščino. S tem potrebnim(?) zakladom so šli od vojakov in južna železnica jih je sprejela sprva kot delavce na gornji gradnji (Oberbau), pozneje pa jih je povišala, ker so za silo lomili nemščino, v čuvaje. Seveda je šlo dostikrat za zlomka trdo, ker je ta pri vojakihi usiljeni zaklad vsled nerabe tako rad spuhtel. Železnični mojstri in čuvaji, s katerimi so prišli novinci v dotiko službeno ali neslužbeno, so jim vlivali v glavo železnične nauke v slovenskem jeziku, ker knjižic niso imeli. Poleg tega pa so si novinci še doma ubijali glavo dolgo in dolgo, od črke do črke, z nemško pisanimi navo-

LISTEK.

Plesati ni znal,

Črtica. Spisal J. Jskrač - Drameljski.

Zima je bila. Markov ded je sedel zložno v bli na peči. Znano je bilo, da pozimi ne gre rad s peči in še le tedaj, ko se vrne pastaričica z juga r zapoje na veji kos, se pokaže s svojim starim tihom, da se ogreje na toplem solncu.

A Markov ded se ni brigal samo za toplo peč. Kaj še! Ded hoče vse vedeti, kaj se kje godi, in z domače peči izprašuje one, ki prihajajo v vas, kako se svet suče tam zunaj.

Kadar smrt pobere kakega dobrega znanca, to vselej neprijetno dirne deda, to pa zato, ker ima že sedem križev, in dobro ve, da pride nesmiljenka kmalu tudi ponj.

Najrajši se je pogovarjal o ženitovanjih. Njegova prijateljica, Krajcerjeva Lena, mu je vselej prišla pravit vesti o novih zaročencih. Potem pa sta pretresala in to in ono ugibala o novem paru; pri enem sta majala stare glave, pri drugem pa zadovoljno kimala. Kakor se je namreč temu in onemu paru obetala bodočnost,

ter kakor pridni roki in pošteni srca sta imela. Ded si je prisvajal veliko skušnje iz svojega življenja, zato je tudi hotel vse vedeti in znati.

„Grabensčekov Jernej se ženi pri Kranjcu, posestniku v dolini pri svetem Volbenku“ je bila znamenita novica, katero je Lena še toplo prinesla k Markovim.

Grabensčekov stan je bil tudi poznan po petih farah okoli, zato je ta novica vzbujala povsod pozornost. V hribih ni bilo boljše kmetije, kakor je bila Jernejeva. Edino Markovi so še sluli zraven. Ženin Jernej in Markov starejši sin Jože, pa sta si bila prijatelja. Zato je Lena fantu, ki je na dvorišču drva cepil, zaklicala.

„Jože, zdaj boš šel pa za drugu!“

Njega je to tako iznenadilo, da ni mogel več delati.

Pomišljeval in ugibal je na vse strani in na eni strani mu je bilo prijetno, po drugi pa neugodno. Jernej ga je bil vže namreč naprej naprosil za drugu, če se oženi, on mu je vesel obljubil, ali zdaj, ko se je Jernej ženil doli v dolino, kjer so bili ljudje kakor se je govorilo, jako bahasti in prešerni, mu je bilo skoro tesno pri srcu. Bil je namreč navzlic temu, da je prišel že od vojakov na stalen dopust, jako priprost hribovski fant.

Lena, ki je bila ravno prišla od Grabensčekovih, je že vedela veliko povedati o novo zaročenih in o ženitovanju. Vsi Markovi so jo z zanimanjem poslušali, posebno pa Jože.

„Kaka je nevesta? Ali je zala in...“ je hotel vedeti.

„Menda je še prezala za naš kraj. To se pravi, take imajo rade premehe roke, a pri nas si z žulji služimo kruh.“

Posebej je pa Lena še pripovedovala o nevestini sestri, Marjetici, in hvalila njeno lepoto. Ta bode na svatbi družica. Obe sestri Franica in Marjetica ste, kakor je pravila Lena, zelo radi plesali; torej se bo na tem imenitnem ženitovanju veliko plesalo.

Jože se je obrnil na videz kakor nevoljen.

„Naj le plešejo — jaz ne grem zraven.“

A v resnici ga je zelo mikalo, ker je Lena toliko prijetnega pripovedovala o godbi, Marjetici in drugem, da ga je še bolj vleklo na svatbo. Kakor vsakemu se je tudi njemu zdela velika čast biti svat na takem ženitovanju.

„Ti, da bi ne šel, „je prigovarjala Lena“. Le pojdi, ne boš se kesal. Drugo leto pa nemara pojdeš ti po Marjetico.“

„A jaz ne znam plesati“, ji je zadušil besedo Jože navidezno jezno.

dili, dokler niso prestali skušnje, največ z veliko silo. Seveda še mnogo in mnogo niso umeli in ta obsežni mnogo jim je ostal zvest še naprej — nemščina pa je puhtela v zrak.

Kje je varnost življenja? V Ameriki uporabljajo to, kar je praktično, južna železnica pa se boji prav tega, ker bi ne bilo krivično napram Slovincem. Koliko se pač pri nas pisari in ogleduje čisto v neznanje naprav, je li ondot varnost življenja? Južne železnice pa ne vidi nihče! Ostra pažnja njenega osebja se vedno bolj utruja vsled vedno težje službe, promet se le množi, in tako raste tudi nevarnost življenja vsled slabega umenja ali celo nepoznanja službenih navodil od dne do dne. In sedaj, ko name-rava južna železnica upeljati celo brzovlak, ki bi prevozil progo Dunaj-Trst za 3 ure hitreje, je naša dolžnost že zaradi varnosti življenja, da ugovarjamo zoper to upeljavo, oziroma zvrčamo neposredno na južno železnico odgovornost za vsako nezgodo, ki bi nastala iz tega.

Enaka krivica — zdi se nam, da neka kljubovalna zlobnost — je tudi pri napisih v železničnih vozovih. Vse jezike, katerih ni potreba v naših krajih (tudi pri krajevnih vlakih) so obesili v vozove, samo slovenskih napisov ni! Ko bi zmagali Japonci Ruse, morda bi še klinopisi „vzhajajočega solnca“ zašli v te vozove? — Ker pa izražajo ti napisi tudi važne varnostne odredbe in svarila (Baden-Wien links aussteigen; nicht hinausbeugen; Notsignal itd.) in so domačim potnikom neumevni — narekati moramo južni železnici tudi neposredno odgovornost za vsako nezgodo, ki bi utegnila danes ali jutri iz tega nastati. — Imeli smo že večkrat priliko, slišati krepkih zabavljic v železničnih vozih napram južni železnici in bile so popolnoma opravičene!

Poslanci, pozor!

Zahtevajte z ozirom na humaniteto in varnost življenja, ako se za narodne pravice v Avstriji ne zmeni več vlada, narodov pokroviteljica(!), naj bodo vsaj varnostni napisi po kupejih tudi v slovenskem jeziku. Ako se izklicujejo postaje na kranjskih tleh v slovenščini, zakaj isto tako ne Spod. Štajerskem? Ali ne teče tukaj železnica po slovenski zemlji, ali se ne dogode vsak dan slučaj, da potniki ne poznajo samo v nemščini izklicanih imen in da raditega ne vedo kdaj izstopiti! S tem vendar železnica trpi na svojem ugledu, ako vsled narodnostne pristranosti zapostavlja prometne dolžnosti, ki jih ji veleva zdrava pamet, germanskemu šovinizmu!

Minila bode tudi namišljena vsemogočnost južne železnice in pokorila se bode zakonu, ki je baje pisan za vse avstrijske državljane. Nemški jezik je včasih sicer malce dolg — vendar ne sega okrog sveta; to je le prazna bajka!

Št. Iljske novice.

Schulvereinska slavnost v Št. Ilju. Petindvajsetletnico Schulvereina so obhajali na Križevu 1. junija v „Südmarkhofu“ v Št. Ilju. Pa kdo in kako? — Kakor znano, je ta ljuba sreča našemu Höltschlu in Šaniju energično od-

povedala svojo službo. „Turnerfest“ se skrajno ponesreči, „Burenkrieg“ s komandantom Helčelnom, jezdečim na dolgouhem oslu, falira, krčmarju v kobači se piščanci spremenijo, kar tebi nič meni nič, v strahopetne zajce, domačini nočejo v kobačo, sploh vse te komedije so „fuč“.

Začeti moramo torej drugače, pravi naš prerok Habakuk: Napravimo šulferanjski „hec“, povabimo lutrovskega fajmoštra, gluhega dr. Krautgasserja, muziko „tudlokfajfarja“, namesto telečje pečenke pripravimo, da nam ceneje in boljše „vun gre“, par koštrunov, g. Koudela pa še ima hišne zajce, ki nam nadomestijo mastne piščance, no, in program za „Jubel-Fest“ je gotov.

Da bi jim slučajno slabo vreme ne skazilo cele slavnosti, izposodil je Helčl pri mariborskih branjevkah tiste velike marele, da bi nemoteno na vrtu zamogli hrustati kaj fino pripravljene kozje parklje, koštrunove rogove in kravje gobce z koprivjo solato.

Prišel je popoldan, prišle in prikresale so razne nemške kreature, komiji renegati iz Maribora, Krautgasser je prišel, a protestantovski pastor Mahnert si ni upal priti, korajža mu je smuknila v hlače.

Mi Slovenci bi nič ne imeli proti temu, če si ti nemški trotni v kobači vendar enkrat pošteno nasitijo itak vedno prazne želodce, ter da svojo že tako borno pamet z germanskim alkoholom še bolj oslabijo; imajo naj svoje „guče“ med seboj, a nekaj si ne dopustimo več na noben način: Izzivati se v prihodnje od takih sestradanih nemških petelinčkov si ne damo in ne dopustimo več!

Od kolodvora proti kobači so venomer skrajno izzivajoče nastopali, vsakega Slovence gredočega po poti, so nahrulili, krokali svoje izdajske pesmi in še mnogo drugega, kar sploh taka gnjusna „banda“ v svoji neumnosti more početi.

In kakšni so bili govori na tej svečanosti nemških naših Culukafrov? Dr. Krautgasser iz Cmureka, ki je v govoru moral nadomestiti lutrovskega fajmoštra, je trdil, koliko hvalevrednega (!?) je že storil „Schulverein“ za nemško ljudstvo! Nadalje si je drznil izreči gorostasno laž; rekel je: „Št. Ilj je bil od nekdanj nemški, je nemški in ostane nemški“. To je sto in stokrat laž, podla, nesramna laž, ki more priti le iz ust takega Bismarkovega čestilca.

Št. Ilj je bil in bode slovenski in naj se potem Helčl in Krautgasser na svoje zabite butice postavita! Dovolj jasen svedok in porok nam je za to naše zavedno ljudstvo!

Pri tej svečanosti se je tudi pokazalo na kaki stopinji da je toli hvalisana nemška kultura. V svoji razdivjanosti in pijanosti in še večji neumnosti so ti heilobratci kot laški petelinčki razsajali po Št. Ilju, da celo človek ni bil več življenja varen.

Pri našem gostilničarju Brusu se je zbrala družba pevcev, ki je zakrožila par lepih narodnih pesmi; a takoj je začelo leteti kamenje v hišo, ki so ga metali nemški zlikovci. Da, celo na poti so metali kamenje za mirnoidočimi našinci! To je škandal! Vidi se, kako posurovel in še neciviliziran je ta „Herrenvolk“; da, še divji Hotentoti imajo več omike kot ta gnjusna fakinaža. Ti pa pritepenec Helčl, vedi, da, če se še enkrat predrzneš aranžirati take izzivajoče pohode, da bomo tudi mi vskliknili: Zob za zob! Imamo jih, ki bodo branili slovenki Št. Ilj, imamo navdušene korenjaške fante našo „Narodno stražo“ — ki bode znala zastaviti svoje mlade moči za slovensko čast!

Kajti ne potrpe navadno ne eni, ne drugi, če se je izustila pikra beseda. Povsod v dolini kakor v hribu je že navada, da se gostovanje vrši po več dni in dostikrat stane pol nevestine dote. Tako drago gostovanje so pripravili tudi v dolini pri Kranjcu, kamor se je ženil Jernej.

Jernejevi svatje so se zbrali zgodaj v jutro na ženinovem domu. Markov je bil drug, kakor je želel Jernej; bilo je vsem po volji. Vsi pa so mrmrali na Kašlja, in bili mnenja, da bi njega ne bilo treba vabiti. Kašelj je bil znan prepirljivec, in vsak se je bal, da bo tudi na svatovščini izvabil prepir. A Kašelj je bil najbližnji sosed, in zamera bi bila velika. Taka jeza pa se navadno nikdar ne pozabi.

Ko bi bili hribovci sami med seboj, bi bilo znabiti dobro. Poznali so Kašlja in ta nje; med dolinci pa Kašelj ni mogel molčati, ker se mu je zdelo, da ga ti prezirajo ter hočejo biti več kot hribovci.

In nekoliko je bilo resnice na tem, a tega niso bili toliko na gostiji krivi svatje iz doline kakor domači hlapec, ki je nosil vino na mizo.

Med dolinci je bil neki Budeljca, ki se je že parkrat sprl s Kašljem v krčmi. Ta je svetoval strežnikom, naj ne nosijo premočno vino premočno pred Kašlja, kadar se on napije, išče

— V deveta nemška nebesa so na šulferanjski slavnosti v kobači povzdigovali nadučitelja Sadu-ja na slovenski šoli. Slavili so ga kot „einen kerndeutschen Mann und Pedagog“. In on ki vodi slovensko petrazrednico in poučuje slovensko deco, on se je ob takih slavošpevih korajžno potrkal po prsih izdajskih in z veseljem pritrjeval, kakor Judež Iskarijot! Renegat Sadu ali ne pomniš več, kako si nekdanj navdušeno peval:

„Naj je Soča nas zibala,

Ali Save bistri tok.

Vendar na Slovenskem stala,

Nam je zibka mladih nog!“

Tedaj si bil še Slovenec, sedaj si pokrit s smotnim plaščem odpadništva, izdajstva! O pač narodna pesem ne bode zastoj pela: „Kdor narod taji, še zemlja ne bo pila njegove krvi!“

— Nek smrkav komi iz Maribora je na tem dirindaju spustil en imeniten „guč“. Branil je namreč kaj komično krčmarja Šam-pa proti trditvam, da bi bil le-ta domače zajčke na mesto piščancev ocvrl in pražil in na „Turnerfestu in Burenkriegu“ daval lačnim „Südmrkovcem“. Rekel je, da on in njegovi kolegi naj hrustajo v nemških gostilnah tudi žabe, krote in rojhtine, kot pa v slovenski krčmi najbolj cvetelo pečenko. Naj bi jim dobro teknilo!

— **Pozor, Šentiljčani!** Bližajo se volitve občini šentiljski za I. razred, če je res, kar se govori. Pravočasno na delo! Dosedanji župan Fischereder se nalašč dela, kot bi se bil s svojimi sprli; a gotovo ima pri tem namen Slovence preslepiti. Torej pozor!

— **Slovenska zmaga.** V ponedeljek 5. junija se je vršila občinska volitev v občini Dobrega, kjer so Slovenci sijajno zmagali. Več o tej volitvi prihodnjic.

— **V Cirknici** župan Korlček ne da ni krmila občine iz rok, zato še vedno ni napisal volitve, čeravno je čas že davno potekel. Boji se, voliti nekaj; strah je lepa reč! Le dajte mu ga, volilci!

— **Lep shod** so imeli 4. junija naši prebiveni fantje v „Čitalnici“. Zbranih je bilo lepo število za narod vnetih mladih rodoljubov. Mladenič Grandošek od Sv. Kungote je razvijal lepe misli, kako bi morali delati za narod. G. Thaler nam je jasno dokazal, kako škodljiv je alkohol, posebno špirit za mladino. Č. g. Rauter je v poljudnem govoru razjasnil, kakšne namene imajo naši nasprotniki in kaj hočejo doseči. Predsednik Žebot je nazadnje razlagal važne narodno-gospodarske zadeve, o škropljenju trt, o cepljenju, poziviljal navzoče k resnemu delu in je priporočal, naj se vsi zavedni šentiljčani udeležijo dne 2. julija velike narodne veselice v Mariborskem „Narodnem domu“. Ti mladi rodoljubi — „Narodna straža“ — so sklenili, da v bodoče ne bodo sramotili lepega našega kraja od teh „Südmrkovcev“. Tako je prav, fantje, le branite neustrašeno svojo rodno last! Omenim tudi, da je bil to že peti shod v letošnjem letu, ki so ga pripravili fantje. Po zimi so se kaj pridno urili v občinskem redu, o posojilnicah in drugih za nas zelo važnih točkah. Shodi se vrše vsak mesec in kažejo lepe uspehe. Za narod in izobrazbo!

Pri vstopu v srednje šole.

Staršem v pouk.

Marsikateri starši se že sedaj bavijo z vprašanjem, bi li dali svojega sina študirat ali ne. Dobro jim svetovati je tukaj seve težko. Nikjer ni zapisano, kako se bo učil ta ali oni, bo li dosegel cilj, ali bo omagal sredi poti.

„Ti, da bi ne znal! Pa se nauči. Tak fant.“
„Kdo bi me pa naučil“, se je zasmeljal in hotel oditi ter pokazati, kako malo mu je na tem, in da ni lahkomisljen.

„Hola, fant, te bom pa jaz naučil“ se je ponudil ded, ki je vnuka zelo rad imel, zraven pa je imel navado se povsod vmes vtikati. In res je poskočil s peči ter začel skakati po hiši.

„Vidiš, tako na desno stran in tako na levo.“

Zatrjeval je sicer, da so se nekdanj sukali in vrteli, a videti je bilo, da se je ded učil plešati tedaj, ko so proso meli.

Lena pa je tlesnila z rokami:

„Eh, da, ti boš gotovo drugi Metuzalem. Sedem križev že imaš, pa še plešeš kot dvajsetleten mladenič.“

Ded pa se je smejal zadovoljno.

* * *

Na Slovenskem Štajerskem, kjer se je vršilo naše ženitovanje, se doline kaj gosto vrstijo med hribi, tako da mnogokje ena župnija obsega visoke hribe in ravno dolino. Ljudje po hribih so navadno vedno bolj revni kakor po rodovitnih dolinah, so tudi bolj preprosti in skromnejši so kakor dolinci. Večkrat se prigodi, da na ženitovanjih pridejo ljudje od vsake strani, in tedaj se rado kreše, posebno kadar jih vino razvname.

prepir. Človek pa si nikjer tako ne želi mimokakor v veseli družbi. Strežnikom je ta nasvet prav prišel, kajti pri Kranjcu so imeli v kleti več slabšega kakor dobrega vina. Torej so nosili pred Kašlja in ženinove svate, ki so sedeli na levem omizju, slabše vino, dolincem pa najboljše kapljico, kar je je bilo v kleti.

Gostija se je za hribovce kaj nesrečno začela. Kašelj je že poprej, ko je zagledal Budeljca, med svati mrmral, slabo vino pa ga je še bolj jezilo. Na dešnem omizju, kjer so sedeli nevestini svatje, pa so se prav veselo zabavali, peli zdravice ter si napivali.

Sprva so tudi ženinovi svatje ter Kašelj pomagali onim peti in napivali temu in onemu ter kričali „Živio“. Kašelj se je jezil, ko je nevestin starešina napil tudi Budeljca.

„To je zlodej, je mrmral Kašelj,“ najrajše bi mu dejal slepar, pa mu moram živio kričati“. A potrpej je še z izzivanjem, ker se je še nadejal, da se tudi njega kdo spomni z napitnico. A ker so ga menda nalašč prezrli ali pozabili, je postal razljučen in prepir je bil gotov.

Ravno se je bil vzdignil Budeljca.

„Napijem na zdravje hišnega gospodarja, ki nam je pripravil tako dobro kapljico.“

(Dalje prihodnjic.)

In vendar vsak oče, ki ljubi svoje otroke, želi, da bi se njim boljše godilo, kakor njemu. Posebno kmet bi rad videl, da postane sin še kedaj imeniten gospod, saj ve, da je „Kmetov stan, najtežji stan, Skrb in delo dan na dan! Ubija se in trudi.“

Da se v jamo zgrudi.“ Čeravno se „gospodi“ tudi ne godi vedno tako sijajno, kakor Stritar v svoji znani pesmi nadalje popisuje, vendar imajo kmetje tudi iz drugih ozirov prav, da v ugodnih slučajih dajo sine v srednje šole.

Na Slovenskem je še vse polno dobro plačanih uradniških mest, ki jih zasedajo tujci, ker pomanjkuje domačinov. Slovenci imamo sveto pravico, da naj bodo uradniki pred vsem domačini, ki z nami čutijo, naše razmere poznajo, naš jezik in kar nam je svetega, ljubijo in spoštujejo. Samo do takih imamo tudi zaupanje. Saj veš, dragi kmet, kako ti je pri srcu, če moraš iti k gospodu, o katerem časniki dan na dan pišejo, kako mu mrzi vse, kar je slovenskega!

Če si se torej odločil, da pošlješ sina v srednje šole, bi gotovo rad zvedel marsikaj natančnejšega o vseh razmerah. In zato si štejemo v časnikarsko svojo dolžnost, da ti razjasnimo in te opozorimo na najvažnejše stvari!

Pred vsem, če imaš več sinov, katerega naj daš študirat? Doslej se je navadno gledalo le na to, da ima „dobro glavo“, radi so pa odrinili tkega, o katerem so sodili, da vsled šibkega zdravja ne bo za kmetško delo, ali s katerim so vsled njegove neobgljivosti že doma težko izhajali. To je napačno. Le v zdravem telesu biva zdrav duh. Če je fant že doma vedno bolehav, potem bo v mestu, kjer je manj zdravega zraka in bo še morebiti moral v marsičem pomanjkanje trpeti, še manj postal krepek in zdrav. In če že starši sina ne morejo ustrahovati, ko jim je toliko sredstev na razpolago, potem se fant tudi v mestu ne bo izpremenil, pač pa najbrž postane še bolj trmast.

Seve stane šolanje tudi precej denarja in pripravljen moraš biti na marsikatero denarne žrtve. Vendar je za revne dijake, posebno če so obenem tudi pridni, v mnogočem preskrbljeno. Prijatelji slovenske mladine darujejo vsako leto značne vsote v ta namen, da se revnejšim dijakom daje učnih knjig in začetkom zime tudi najpotrebnejša obleka in obutev. Istotako so taki dijaki, če se dobro učijo in lepo obnašajo, prosti vsake šolnine, in to že v prvem tečaju.

„Dijaška kuhinja“ in mnogi drugi dobrotniki skrbijo za to, da dobe revni dijaki vsaj opoldne kosel in obilen obed. Da se vzlic temu nabere še zmerom dovolj raznih stroškov, s tem je pač treba računati.

V katero šolo naj daš sina? Če si se odločil za gimnazijo, potem velja le eno: slovenski otrok spada v slovensko šolo! Kdor dela drugače, kaže s tem svojo nerazumnost in škoduje sebi in otroku. Po mnogih bojih smo Slovenci dosegli, da so za slovenske dečke posebni oddelki, kjer se vsaj najvažnejši in najtežavnejši predmeti poučujejo na podlagi materinega jezika, katerega učenec najbolj razume in kjer bo tudi najbolj napredoval.

Na nemških gimnazijah se pa vse poučuje le v nemškem jeziku. Razume se, da slovenski učenec ne more izhajati in zato obstojijo takozvane pripravnice, kjer se ubogim učencem celo leto skoro edino nemščina ubija v glave, in to najprej od učitelja, ki učencev niti ne razume.

Kdor pošilja svojega sina v pripravnico, izgubi s tem celo leto, sin je torej leto pozneje gotov kakor njegovi součenci na slovenski gimnaziji. In v poznejšem življenju je eno leto mnogokrat največjega pomena. To leto stane seve dovolj denarja, in vse to je nepotrebno, kajti slovenski učenec pride lahko takoj iz ljudske šole v prvi gimnazijski razred.

Napraviti mora vzprejemni izpit. Ta se dela ali 15. julija ali pa 16. septembra zjutraj. Dobro je, če naprosiš domačega g. učitelja, da fanta nekoliko pripravi, posebno v takozvanem razčlenovanju prostega stavka.

Končno še besedo o stanovanju. Tukaj treba biti posebno previden. Od dobrega stanovanja je vse odvisno. Skrbi in potrudi se, da dobiš stanovanje, ki je zdravo, tudi če je nekoliko bolj oddaljeno, in da ima fant zanesljivo nadzorstvo, ne pa, da bi bil prepuščen samemu sebi. Pa tudi ti sam pridi večkrat pogledat, ne pozabi tudi pri tej priliki povprašati v šoli, in profesorji ti bodo gotovo drage volje najboljše svetovali.

Domače in druge vesti.

— Celjske nemške gostilne in Slovenci. Kakor s kolom je zadela „D. Wacht“ s svojo notico „Pervakische Eindringlichkeit“ one zanične Slovence po glavi, ki zahajajo v nemčurske

oštarije. Ena teh, kamor zahajajo v veliki množini Slovenci, stoji ob mestni periferiji; podpirajo jo edino slovenski meščani, sejmariji, kmetje iz okolice, Teharij in drugod. Zato pa je gostilna seveda skrajno nemška, v zahvalo slovenskim gostom. Ob petindvajsetletnici „Schulvereina“ se je krčmar požuril, da je takoj raz hišo izobesil dva bandera; toliko pameten je bil sicer, da ni svojim slovenskim gostom pomolil pod nos naravnost frankfurtarce. To bi se zdelo Slovincem nazadnje morda le sramota, da bi v senci prusaške flage se gostili; pomislili pa niso, kaj to pomeni, ako krčmar na dan schulvereinske slavnosti izobesi zastave na čast temu protislovenskemu društvu, ki žre našo deco! Stud nas je in globoko obžalujemo one mlade, inteligentne gospode, ki ne smatrajo, da je pod njihovo častjo vznemirjati Nemce v njihovih lokalih! To bi moral biti naš odgovor, da bi po vseh teh vnebovpijočih krivicah, ki so nam jih že prizadeli celjski odpadniki, se obrnili z gnjusom od njih, mestu da jim še celo vsiljujemo svoj denar! Tak list, kakor je „D. Wacht“, mora priti ter nam očitati, da smo nesramni, usiljivi, debelokoži! Tako daleč smo prišli s svojim ponosom, s svojo narodno zavestjo celjski Slovenci! „D. W.“ nas mora učiti politične morale! Gospoda, to pove mnogo!

— Nemška ošabnost. Glasilo celjske nemške stranke, „D. Wacht“, zahteva pod moraličnim in fizičnim pritiskom, da ne smemo Slovenci v Celju več v nemške gostilne, torej v nobeno obrt ne, niti k trgovcem! Isti list piše, da se Slovenci svojim ljubeznjivim nemškim someščanom studimo kot nadležna golazen, katero je treba pregnati iz nemških obrtniških in trgovskih lokalov; oni jih hočejo imeti čiste, ker mi smo jim s svojim denarjem onečedili prostore. Celjski in okoliški Slovenci, vidite, to je nemška hvaležnost! Mi smo jim napolnili žepe, in postali so tako prevzetni, da niti več slovenskega denarja nočejo iz poštenih slovenskih rok! Oni pišejo v svojem listu, naj jih pustimo na miru, ker nas ne marajo videti! Celjski Nemci gredo celo dalje: Na brezmejno frivolen način nam groze, da se povrnejo časi tolovajskih napadov, kakor so bili za časa češkega poseta. In zakaj vse to? Zakaj nam prete z ubijalskimi naklepi, da hočejo s kamni napadati in demolirati slovenske hiše? Zato, ker nekaj slovenskih gospodov zahaja v nemške gostilne, ker v svoji nezavednosti polnijo skledo, iz katere se uliva strup na nas! Ne bomo apelirali na njihov značaj, na njihov ponos — vprašamo le, ali hočejo biti oni odgovorni za to, ako nam lepega dne pobijejo Nemci okna, naskočijo stanovanja, kakor to dovolj jasno povedo v svojem glasilu „D. Wacht“! In omenjena gospoda mora biti res debelokoža, da noče slišati sirovih zabavljič, ki ji frče okoli ušes po nemških lokalih! Tak človek, ki vprašuje hlapce in dekline, ako sme v gostilno, ki trpi, da se mu rogajo, da najpodlejšše sramote njegov jezik, njegovo čast, je v istini „windischer Trottel“! Posebno nas boli, ko opazamo, da zlasti mlajša slovenska inteligenca, in celo akademično izobražena, zahaja k nemčurskim krčmarjem v goste! Kaj se ima nadejati naš narod od takega naraščaja, ki si pusti pljuvati v obraz, ki si pusti, da mu zasramujejo najdražje svetinjne!

— V Šoštanj! V zadnji številki „Domovine“ je bilo slavno občinstvo opozorjeno na ugodno zvezo med Celjem, oziroma Savinjsko dolino sploh in Šoštanjem, da se lahko vsakdo udeleži prvega koncerta „Šoštanske narodne godbe“, ki se bo vršil na binkoštni pondeljek ob 3. uri popoldan na krasnem vrtu hotela „Avstrija“ v Šoštanju. Ne smemo pa zamuditi omeniti, da tudi iz koroške strani prihaja vlak v Šoštanj ob 3. uri popoldan in odhaja zopet ob pol 8. uri zvečer v isti smeri. Prilika je torej, da slavno občinstvo na celi progi Celje-Dravograd izleti v centrum te proge, — v Šoštanj — biser Šaleške doline, kjer stojimo ravno v trenutku obstanka ali pogina. Nadejamo se torej, da nas počaste ta dan hrabri rodoljubi od vseh strani, kateri bodo s svojim pohodom pokazali bratsko ljubezen do nas, od vlade in oholega nemčurstva zatiranih Šoštanskih

Slovencev. Parola: „Na binkoštni pondeljek vsi v Šoštanj na koncert!“ Mi, Šoštanjčani vam pa kličemo: „Na svidenje!“

— „Celjsko pevsko društvo“. Komaj so se oddahnili malo od naporov, katere jim je prizadel veliki koncert in raj, že premišljujejo naši vrli in navdušeni gospodje pevskega društva storiti nov korak za narodno stvar. Naši bratje Hrvati, katerih je bilo tudi nekaj pri koncertu, so prišli tako navdušeni v Zagreb, da so sklicali sejo Ciril-Methodovih zidarjev in z navdušenjem sklenili, naprositi naš celi pevski zbor, da posetimo Zagreb, kjer bi nam pri velikih ugodnostih aranžirali za samostalen koncert vse potrebno. Celjsko pevsko društvo se bode te prilike z veseljem poprijelo, če le ne bode prevelikih ovir v denarnem vprašanju, ter določa ves dobiček dotičnega koncerta „Družbi sv. Cirila in Metoda“. Eno dejstvo se pa pri tej priliki mora omeniti. Naši Celjani vidijo sicer vse uspehe našega društva, vidijo, s kolikim navdušenjem se je poprijela naša mladina petja ter se ne straši dolgih in trudapolnih ter pogostih vaj pozno v noč, — vkljub temu jih pride k zaključku tega truda, k velikemu koncertu, le del, druge pa čisto nič ne dirne, da širno občinstvo vidi, da imajo čut za narodnost, čut za umetnost in srce za ubožne dijake bolj Slovenci iz dežele kakor iz mesta. Veselje do dela pa našemu pevskemu društvu pri vsem tem ni pošlo in šlo bode ne oziraje se na mlačne rojake svojo pot naprej.

— Savinjskim občinam. V kratkem bode leto, kar se je vršila zadnja volitev v komisijo za regulacijo Savinje, katera je lani za nas neugodno izpadla. Znano je, da pošilja v to komisijo Savinjska dolina skupno z mestom Celjem enega delegata, pri čemer imajo volilno pravico razen mesta Celja, celjske okoliške občine in celjskega okrajnega zastopa vse savinjske občine tako da je pretežna večina slovenska, ker imajo Nemci sploh samo en glas (mesto Celje). Naravno je torej, da je dosedaj zastopal v tej komisiji Savinjsko dolino Slovenec, g. Roblek. Ne tako letos. Ko se je vršila lani volitev, se iste ni udeležila niti ena slovenska občina, edini dr. Dečko je oddal imenom celjskega okrajnega zastopa slovenski glas. Ker pa so Nemci vkljub temu, da imajo proti tako pretežni večini samo en glas, bili bolj zavedni kot slovenske občine in so se tudi udeležili volitve, se je moralo žrebati, ker je bilo oddano za vsako stranko enako število glasov, namreč eden, in žreb je odločil za Nemce. Tako je prišlo, da je zastopal to leto interesirano prebivalstvo, ki je izključno slovensko, Nemeč Rakusch. Samoobsebi je umevno, da se ta briga le za interese nemčurskih Celjanov in da prepreči vsak uspeh, ki bi jim količkaj ne bil po godu, da utegne torej trpeti Savinjska dolina pri regulaciji veliko škodo. In ne glede na to, je za ponosno Savinjsko dolino pač velikanska sramota, ako je zastopana po Nemcu, o katerem je javno znano, kako je iz dna duše sovražen Slovincem. Ako se torej razpišejo v kratkem volitve v to komisijo za prihodnje leto, bodo pač prizadete občine mislile na svoj prid in šle na volišče, to pa s posebnim ozirom na to, ker glasoviti komisar Lehmann kot zastopnik slovenskega celjskega okrajnega odbora gotovo ne bo šel volit Slovence; obratno je mogoče, da voli Nemca. Dokaz, da imamo to res pričakovati je njegovo postopanje napram slovenskim cestnim komisarjem.

— Bistroumnost celjskih protestantov je pač na nedosegljivi višini. Kakor znano, je dala znana radodarnost celjskih mestnih očetov iz bogatega mestnega zaklada tukajšnjim Nemcem, ki so za judežve groše prodali svojo vero ter pristopili k protestantizmu, brezplačno na razpolago prostor, ki naj bi se na njem postavila njih cerkev. V primeri z znano bogatijo mesta (sic!) je tudi prostor „für ein Gotteshaus“ mnogo prevelik. Kaj torej storiti? In sklenilo se je, da se prostor, ki se ne porabi za cerkev, proda, ter skupilo porabi za zidanje cerkve. Dobra ideja, ki je tudi poljski čifut ne bi mogel boljše izmisliti. Žalibog, da ni našel ta briljantni razum niti pri celjski paši dovolj umevanja, in ceni

Feller-Elsa-Fluid

S to znamko zavarovan Fellerjev rastlinsko esenčni fluid je, kakor razvidno iz zdravniških priporočanj in 60.000 zahvalnih pisem, izvrstno odpravljalno in olajševalno domače zdravilo, hvaljeno za protinske in revmatične bolečine, zbadanje, trganje ter bolečine v glavi, zobovju, v prsih, vratu in križu itd. po prehlajenju nastale bolezni, krčne in nervozne popadke, 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic franko 5 K. Dobiva se pri F. V. Feller, Stubica, Elsin trg, Hrvatsko.

dobiček je šel rakom žvižgat. Sedaj pa zabavljajo vsi celjski oboževalci Lutra čez mestni svet celjski: „Eine, kein Verständnis zeigende Vertretung!“ O jej, jej! — Sicer bo pa „Villeninsel“ nekaj skozinsko posebnega, ako se tako naprej zida kakor doslej. Če gre človek tam mimo, dobi vtis, da se je tudi tukaj vpeljal svoječasi Robertsov „Blockhaussystem“ izza burske vojske. V kakšen namen sicer ni popolnoma jasno, najbrž pa proti Slovincem. Vzlic temu, da je celjski mestni svet sklenil, da se smejo samo najmanj enonadstropne hiše zidati, velja ta sklep najbrže samo za Slovence, kajti temu vendar ne bode nikdo ugovarjal, da so vsaj večinoma vse „vile“ — če ne vse — ptičje kletke, ne pa enonadstropne hiše. Ne samo, da se mora človek nehote smejeti, ako čita vse te bombastične napise na vilah, ampak tudi svet se s tem spravlja ob vso veljavo! No, pa kakor rečeno: Klcbuk dol pred „kunštinstvo“ celjskih Nemcev.

— **O delavskem vprašanju** bode dne 25. t. m. predaval g. dr. Dragotin Lončar, prof. na II. c. kr. gimnaziji, član društva „Akademije“ v Ljubljani. Predavanje se vrši v „Skalni kleti“.

— **Poziv slovenskim občinam in političnim društvom!** Z ozirom na vedno večji pritisk c. kr. uradov: C. kr. namestnije, dež. fin. ravnateljstva, okr. fin. ravnateljstva, okr. glavarstev, c. kr. sodišč, davkarjev itd. itd. z nemškim uradovanjem, je sveta narodna dolžnost vsake občine, da se temu krivičnemu postopanju v bran postavi. Vse slov. občine in okrajni zastopi se pozivajo, da v prvi seji sklenejo izključno slovensko uradovanje ter ta sklep naznanijo c. kr. uradom, s katerimi pridejo pri uradovanju v dotiko; poleg tega se naj tudi odločno zahteva, da so tudi naslovi na zavrtku (kuverti) slovenski. Pripomni se naj, da se bodo v tujem jeziku pisane vloge nerešene vračale. Ta sklep velja tudi občinam celjskega okraja glede uradovanja z okrajnim zastopom v Celju, oziroma c. kr. nemško nacionalnim komisarjem Lehmanom. Politično društvo „Naprej“ v Celju, kakor tudi druga politična društva, se pozivljejo, da skrbe za izvršitev tega sklepa.

— **Nečuvven škandal v okrajnem zastopu Laškem.** Zadnjič smo poročali na kratko, da je naš okrajni zastop ponemčevalnemu društvu „Schulvereinu“ dovolil 200 K prispevka v pokritje slavnostnih stroškov. Danes hočemo podati malo sliko dotične seje, iz katere se razvidi, s kako drznostjo nastopajo tisti rogovileži, ki hočejo iz slovenskih dežel narediti prusko pokrajino. — Pred kratkim so slavili Nemci z velikim pompom 25letnico „Schulvereina“ in pri tem naredili seveda dolgove. Osrednji odbor tega društva je razposlal sedaj prošnje na vse v nemških rokah se nahajajoče korporacije in društva za prispevke v pokritje teh stroškov, tako tudi na laški okrajni zastop. Ta nesramna prošnja se je sicer v odborovi seji okr. zastopa že razpravljala in bila odbita, a načelnik dr. Mravlag jo je postavil na novo na vspeh pri plenarni seji okrajnega zastopa, ki se je vršila pretečeno soboto. — Ko se je predlog prebral — seveda v nemškem jeziku — oglasil se je proti njemu pravičen Nемеc Jurij vit. Goosleth, ter povdarjal, da se prošnja ne sme ustreci, ker je prvič to popolnoma nepotreben izdatek in ker bi se s tem Slovinci po nepotrebem razburilo in bi lahko z isto pravico zahtevali podpore slovenskim šolskim društvom. Temu so pritrjevali navzoči slovenski odborniki. Predlog se je dal na glasovanje. Tu pa se je pokazala tista nesrečna slovenska strahopetnost pred nemško nasilnostjo: Vsi slovenski odborniki razun gg. Roša in Lapornika so se spravili nekam v prvo sobo na varen kraj, kjer jim ni bilo treba glasovati niti za niti proti... Predlog je bil z večino glasov sprejet! Nezaslišano! Naš okraj obstoji vendar iz pretežne večine Slovinci in zlasti kmetov; Nemcev je komaj peščica, in ako se pomisli s kako težavo si naš kmet prisluži vsak krajcar in gleda, da ga ne izda po nepotrebem, je bila vendar dolžnost vseh slovenskih odbornikov, da se zoperstavijo nepotrebemu izdajanju zneska 200 kron, posebno še, ker je isti določen v pokritje stroškov slavnosti, s katero se je slavila nemška zmaga nad Slovinci. To se pravi vendar

ubogemu ljudstvu denar iz žepa krasti. — Takoj po sprejetju predloga je interpeliral odbornik, deželni poslanec Roš načelnika dr. Mravlaga v tej zadevi, na kar se je razvil sledeči dvogovor: Roš: Ker je mnogo slovenskih odbornikov, katerim ni popolnoma jasno zakaj se bodé teh 200 kron vporabilo, prosim g. načelnika, da istim to raztolmači. Dr. Mravlag: „Jaz nisem tukaj za tolmača“. Roš: „Čudno, v vaši notarski pisarni gotovo tolmačite, kaj se je zapisalo“. Dr. Mravlag: „Jaz nisem tukaj notar, ampak načelnik okrajnega zastopa; sicer vas bodem radi vaše opazke kaznoval (!)“. Roš: „Kaznovati me pač nimate pravice, k večjem besedo odvzeti, vendar bi potem še vseeno povedal, kar mi na srcu leži“. Odločno in možato je ugovarjal dovolitvi podpore 200 K tudi odbornik, župan M. Graške občine, Lapornik, povdarjajoč, da, ako se že ponemčevalnem društvu dovoli ta svota, naj se dovoli enaka svota naši Ciril-Methodovi družbi. — O tej seji bomo še govorili.

— **Oplotnica.** (Zopet občinske volitve.) V Oplotnici bo 19. t. m. nova volitev občinskega zastopa, ker je bila ona z dne 31. januarja t. l. v Gradcu razveljavljena in sicer zato, ker naši modri Nemci niso vseh davkov prav v tri dele razdelili. Vsled tega tudi volitveni zapisnik ni bil pravilno sestavljen. Tožili so tudi naši zagrizeni nasprotniki več Slovinci, med temi tudi g. župnika, da so oni krivično postopali pri agitaciji. Državni pravdnik je vse to natanko preiskaval in neki našel, da dotični ljudje ne bodo obsojeni na vislice, tudi ne bodo kaše pihali, ne globe plačevali in tudi ne volitvene pravice zgubili, ampak zopet bodo šli v vojsko zoper naše narodne nasprotnike. Volilci, na krov tedaj in v boj proti onim, ki delajo škodo naši občini. Sramota bi bila, da bi bili mi vedno podlaga tujčevi peti! Bodimo lastni gospodarji v naši lepi občini! Proč s privandraci in njihovimi privrženci!

— **K poročilu o Velikem koncertu** dodajamo, ker je zadnjič žal izostalo, da je gdca Mila Serhec spremljala na klavirju vse dotične točke koncerta in žela za lepo premišljeno igro mnogo zaslužnega priznanja. „Narodna godba“ je bila to pot prav dobra, kar je deloma zahvaliti gg. učiteljem, ki so požrtvovalno sodelovali. Vsem najlepša hvala!

— **Umrla je** v Celju g. Marija Karlovšek, roj. Turk, dne 7. junija 1905 v 63. letu starosti. Pokojnica je bila mati celjskega odvetnika, g. Karlovška. Blag ji spomin!

— **„Celjski Sokol“** priredi v soboto, dne 24. t. m. zvečer v veliki dvorani „Nar. doma“ javno telovadbo in po telovadbi jour fixe. Ta večer nastopijo v prvič sokolske gojenke, na kar posebno opozarjamo prijatelje Sokolov. Natančnejši spored še priobčimo. Ženska telovadba je sedaj ob sredah in sobotah od pol 8. ure zvečer.

— **Pasji kontumac** je bil v mestu Celju dne 6. t. m. odpravljen.

— **Imenovanje.** C. kr. deželno nadsodišče za Štajersko, Koroško in Kranjsko je imenovalo pravnega praktikanta pri c. kr. deželnem sodišču v Gradcu gospoda Ferdinanda Lašič, od Sv. Tomaža nad Ormožem, c. kr. avskultantom za Gradec.

— **V spanju padel z voza.** V nedeljo je peljal uslužbenec „Delniških pivovarn“ v Žalcu. Fr. Aram, pivo v Gornjigrad. Ponoči se je vračal s praznim vozom in zaspal na njem. Drugi dan so ga našli na cesti v nezavesti z zlomljeno nogo. Gotovo je v spanju padel z voza in se ponesrečil. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

— **Rudosled.** Grofu Jurju Salmu na gradu Novo Celje in Aleks. Ottitschu iz Celovca je dovoljeno slediti rudo v celjskem okraju.

— **Vabilo.** Ker je bil za dne 4. t. m. napovedani izlet „Narodne čitalnice žalske“ na Zg. Lažnico preložen, priredi čitalniški odbor istega povodom ustanovitve bralnega društva za Zg. Ložnico dne 12. t. m. (binkoštni ponedeljek) v gostilniški vrt g. Andrej Zagode-ta. Pri prosti zabavi sodeluje pevsko društvo „Edinost“ in pivovarniška godba. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi čitalniški odbor žalski.

— **Za Kačev grobni spomenik** so nadalje darovali: V. č. g. Anton Lednik, župnik pri Sv. Duhu-Loče 5 K, neimenovani prijatelj raj. Kača 5 K, g. Josip Šteiner-Zalec 1 K, g. Ivan Petek, oficijal juž. žel. v Ljubljani 5 K, g. Anton Kunej, nač. pož. br. in župan v Stolovniku pri Reichenburgu, g. Avgust Senica, krčmar v Reichenburgu 2 K, v. č. g. Dolinar, duhovnik v Celovcu 2 K, g. Benetek, bogoslovec v Celovcu 2 K, g. Franc Voh v Žalcu nabral pri gl. sk. pož. br. 8'60 K, g. Volbenk Fodermajer v Žalcu 2 K, g. Jakob Skraber, trgovec in posestnik v Grižah 2 K, g. Vinko Kolšek, c. kr. notar v Šoštanju 4 K, g. Iv. Zagode iz Tirolskega, sedaj na Zg. Ložnici 1 K,

g. Franjo Žager, veletržec v Mokrovcu 5 K, v. č. g. Jakob Krušič, župnik pri Sv. Andražu 1 K, g. Martin Pirtovšek pri Sv. Martinu na P. 1 K, g. Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Ilju 3 K. Po odbitju stroškov za tiskovine in za poštino ima nabiratelj dosedaj 179 K 08 v. Gotoveljska hranilnica in pož. br. obljubili ste v to svrhu 40 K; je skupaj 219 K 08 v. Ker pa stane spomenik, katerega je nabiratelj naročil in kateri bode v teku enega meseca vže označil Kačevo gomilo, 300 K, prosim podpisani, da blagovolijo še ostali Kačevi prijatelji, katerih jo še obilo število, v navedeno svrhu darovati primerne prispevke. Ako bi le-ti presegali primanjkljaj 81 K, porabil se bode ostanek za vzdrževanje in ozaljšanje grobne gomile. Anton Petriček, nabiratelj.

— **Nova štifta pri Gornjem gradu.** Dane t. j. dne 4. junija je v tukajšni šoli predaval deželni potovalni učitelj g. Fran Goričan o umnem gospodarstvu. Njegov vsestransko temeljit, s humorizmom zabeljen govor, je bil od navzočnikov, katerih je bilo do 130 samih odraslih moških in ženskih, zelo poslušan in živahno odobravan, za kar se mu je tudi g. nadučitelj Kelc v imenu vseh občanov najpristrčneje zahvalil. — Op. uređ. Ali nam ne bi g. predavatelj vposlal vsaj glavnih misli svojega govora?

— **Kandidat za mariborski državnozborni mandat** je torej dr. Pfrimer; nemška ljudska stranka ga je oficijelno priznala. Zraven pa teči solze, ker se je pojavil razpor med Nemci mariborskega okraja. Seveda so to krokodilove solze; ljudsko stranko skrbi mandat, katerega ji najbrže vzame stara bajta Wastian.

— **Od advokatske kamore.** Vsled smrti dr. Namesniga, odvetnika v Ljutomeru, je za njegovega začasnega namestnika imenovan dr. Grossmann.

— **Izkopan zaklad.** V Sevnici so pri kopanju neke kleti zadeli delavci na lonec, v katerem je bilo nad 1000 srebrnjakov še iz 16. stoletja. Gotovo je denar tedaj kdo zakopal iz strahu pred turškimi napadi.

— **O tatinski družbi iz Vidma** še ni nič natančno znanega, ker sodne preiskave še niso končane. V soboto, dne 3. t. m. so oni dve dekletki, ki sta o 6 jetnikih oteževalno izpovedali, prepeljali od celjskega okrožnega sodišča v Videm, kjer je 10 orožnikov poizvedovalo in preiskavalo po hišah. Telesni ostanki dne 9. maja baje umorjenih stark Pleterski in Nošan so v Gradcu, da na fakulteti izrečejo mnenje o vzroku smrti 6 oseb tatinske družbe so samo na obdolžitve dveh deklet, prva 12, druga 15letna, zaprli. V soboto so zaprli zopet dva moža v vasi Velki kamen, o katerih sta dekletki izpovedali, da se udeležila tatvin. V Vidmu vlada grozno razburjenje; samo na ovadbo dveh mladoletnih deklet zapirajo ljudi; ne vpraša pa nihče, če sta dekletki tudi pri pravi pameti.

— **Protestantski brivec.** Na celjskem Glavnem trgu pelje svoj obrt brivec Zwerenz, rodom Hrvat, ki se pa zdaj šteje k najzagriznejšim renegatskim uskokom. K njemu zahajajo zvečine slovenski kmetje, drugih abonentov sploh nima. Ker mu je menda „Südmark“ kupila par britev, njegove so že zarjavele, je stopil v lutrš vero. Zapisal se je med protestante. To dajemo na znanje slovenskim kmetom. Pri Zwerenzu brij odslej protestantska britev.

— **Nepošten odvetnik.** Disciplinarni senat štajerske odvetniške zbornice je odstavil odvetnika v Kirchbachu, dr. K. Lewohla. Podobni slučajji se zadnji čas pri nemških odvetnikih množe.

— **Petindvajsetletnica smrti.** Dne 5. junija je bilo 25 let odkar počiva dr. Jakob Radoslav Razlag, slovenski pesnik, bivši deželni glavar na Kranjskem na pokopališču v Brežicah. Njegov spomenik diči izrek: Kdor dušno živi — ne umre. In res je: Od Balkana do Triglava odmevajo pesmi Razlagove; on pa mirno spi na zapuščenem groblju.

— **Sv. Jurij ob juž. žel.** Da bralna društva najboljše delujejo v pouk in zabavo ljudstva, je vsestransko dokazana resnica. Kar čudili smo se, ko smo videli 1. in 4. t. m., kako so množice ljudstva hitele k veselici, katero je priredilo kat. bral. društvo v prostorih Nendelnove gostilne. Tržani, vrli domači kmetje, Ponkovičani, Drameljčani, Teharčani, staro in mlado; vse je bilo zastopano. Prostori so bili pretni. Ubrano petje, lepo tamburanje, prav dobro uspela predstava, vse to nas je prepričalo, da društvo živi in deluje, da dobro izvršuje svoj namen. Če bo društvo delovalo s to železno voljo tudi v naprej, lahko bo zapisalo veliko uspehov v svojo zgodovino. Želimo le, da bi domačini društvo podpirali gmotno, daševno in moralno, kar se je zgodilo pri tej veselici — uspehi ne izostanejo. Prirediteljem in velikodušnim gospod. Šentjurskim bodi izrečena prisrčna zahvala!

— **Št. Ilj v Slov. goricah.** Posestnik Jožef Enčič pd. Eferl v Selnici je vozil v terek listje za steljo. Po nesreči se voz prevrže in pade na voznika. Predno je sinček mogel doklicati pomoč, se je Enčič zadušil pod vozom. Rajni je bil priden gospodar in vrl narodnjak.

— **Sv. Andraž v Slov. goricah.** Občinske volitve smo imeli 21. m. m. Izvoljeni so sami vrli narodni možje.

— **Od Sv. Jurja v Slov. gorica** se nam poroča: Občinski odbor občine Malno je v svoji seji dne 28. maja sklenil, da se bode za naprej slovensko uradovalo. Vrlo! — V občini Partinja je bil izvoljen dne 5. junija za občinskega predstojnika vrl narodnjak Mihael Dolajš, veleposestnik v Partinju.

— **Slovensko društvo** v Mariboru se je bavilo 3. junija v svoji odborovi seji z magistratovo prepovedjo glede slovenskih napisov. Društvo je sklenilo, da bo storilo vse, da se bo zadeva rešila ugodno za Slovence. Društvo prosi vse, naj mu takoj sporočijo o tozadevnih odlokih magistratovih. Kandidata za državni zbor bodo določili po dogovoru z drugimi volilnimi okraji. Sklenilo se je pripraviti gospodarske shode.

— **Veselica v Št. Pavlu** se je obnesla vsestransko najbolje. Gledališka igra, petje, godba in gmotni uspeh za pogorelce v Seščah so bili prav povoljni. Odlikovalo se je poleg pevovodje gosp. Albina Smida zlasti slavno učiteljstvo iz Št. Pavla in okolice. Živeli!

— **Prestopi k protestantizmu**. Meseca maja je prestopilo v Mariboru 31 oseb v evangelijsko cerkev. Število prestopov znaša to leto 131.

— **Slovensko Sokolstvo**. Ustanovitev zveze slovenskih sokolskih društev je ministrstvo za notranje stvari prepovedalo! Ne da bi imelo zato najmanjšega vzroka, pač pa samo zato, da davi in gnjeje slovenska narodna stremjenja, ker hoče ta naša avstrijska vlada, da ostanemo potlačeni k tlom, da nas prej pogazijo hunska kopita lakomnih Nemcev.

— **Slovenska zmaga**. V Prevaljah na Koroškem so pri občinskih volitvah dne 25. maja 1905 zmagali Slovenci prvokrat v vseh treh razredih.

— **Ljubljanski grad**. V seji ljubljanskega občinskega sveta minolega torka je bila odobrena kupna pogodba za ljubljanski grad. Ljubljanska občina dobi od državne erarja grad za 60.000 kron. — Vse tozadevne poprave in naprave se morajo izvršiti po dogovoru s centralno komisijo za umetne in zgodovinske spomenike.

— **Razsodba o aferi tržaških bomb**. V torek popoldne je bila končana pred dunajskim porotnim sodiščem porotna obravnava proti štirim obtožencem, ki so bili zapleteni v afero tržaških bomb, vsled katere je sodni dvor na podlagi pravoreka porotnikov obsodil enega na šestmesečno težko ječo, drugega na devetmesečno težko ječo in tretjega na 100 kron globe. Zadnji je bil oproščen. Italijanski listi so nad vse zadovoljni s to razsodbo. Ako bi sedeli na obtožni klopi mesto imenovanih štirih Italijanov štirje Slovenci, ki bi se za polovico manj pregrešili proti državi, izpala bi razsodba seveda vse kaj drugače.

— **Za staroslovensko službo božjo**. Predzadnje seje slovenskih in hrvaških škofov minolo sredo se je vdeležil tudi papež, ki je pohvalil delovanje škofov na razpravah. Kardinal Vannutelli, ki je predsedoval sejam, je sedaj staroslovenskemu bogoslužju prijaznejši. V petek je bila zadnja formalna seja konference. Zapisnik je bil že podpisan. Z večino glasov je bilo sklenjeno, da glagolica ni privilegij posamičnih cerkva, ampak privilegij vsega hrvaškega naroda. Končni sklep o tem pa stori posebna komisija pod predsedstvom papeževim. Iz zadnjega stavka zveni nekako, kakor da se hoče rešitev vprašanja o porabi glagolice odložiti — na nedoločen čas.

— **Istrski deželni zbor**. Dne 30. m. m. je imela biti druga seja istrskega deželnega zbora. Ker se pa seja ni udeležila italijanska večina, je bila seja nesklepčna ter se ni mogla izvršiti. Torej italijanska deželnozborna večina štrajka; in zakaj? V ti seji imel je vladni zastopnik odgovoriti na nekatere interpelacije. Odgovarjal pa bi na interpelacije, ki so bile stavljene v hrvaškem ali pa v slovenskem jeziku, hrvaški, oziroma slovenski. Italijanska večina je bila o ti nakani vladnega zastopnika pončena in da bi jo prepričala, ostala je doma in se ni hotela udeležiti seje. Ti ljudje hočejo s silo prepričati, da se bi dalo v istrskem deželnem zboru vsaj toliko pravice istrskim Slovanom, da bi se jim odgovarjalo na interpelacije v jezikih, katere govorita dve tretjini istrskega prebivalstva. — Na cesarjev ukaz je istrski deželni zbor prenehal s sejami.

— **Potres v Kotoru in Skadru**. V Kotoru je bil, kakor poročajo od tamkaj, minoli četrtek ob 5. uri 44 minut zjutaj močan potres, ki je trajal 10 do 12 sekund. Na posameznih hišah je videti razpoke. Potres so čutili po vsem okraju, zlasti močno v občini Špica. V Špici je mnogo hiš tako poškodovanih, da ni možno v njih bivati; tudi cerkve in šole so silno trpele. Ljudje bivajo večinoma na planem. Potres je bilo čuti skoraj po vsem Balkanu, zlasti je mnogo trpelo mesto Skadar, ki je bilo skoraj popolnoma porušeno. Polovica hiš se nahaja v razvalinah, druga polovica je pa tako poškodovana, da ni možno v njih bivati. Kakih 100 oseb je bilo ubitih, oziroma ranjenih. Mesto Skadar je glavno mesto severne Albanije in leži na južnem delu jezera istega imena in ob reki Bojani. Skadar je 25 kilometrov oddaljen od Adrijanskega morja in ima približno

30.000 prebivalcev. Iz Skadra brzojavljajo, dne 5. t. m., da je škoda, ki jo je povzročil potres, strahovita. Mesto je uničeno. 90% vseh poslopij je potres popolnoma porušil, ostale hiše so pa tako poškodovane, da morajo ljudje prebivati v šotorih. 105 oseb je bilo ubitih, ranjenih pa je trikrat toliko.

Društveno gibanje.

— **Vsem tajnikom občin, okraj. zastopov in vsem uslužbencem pri avtonomnih uradih na Slovenskem ozemlju**. Pred tremi leti se je ustanovilo društvo slovenskih avtonomnih uradnikov in uslužbencev po vzgledu stanovskih društev raznih narodov v Avstriji. O namenu društva — zboljšanje gmotnega položaja in okrepitve stanovske zavednosti — so letos že pisali vsi slovenski časniki in gotovo je vsak stanovski tovariš prepričan o važnosti in nujni potrebi tega društva. Da pa drug drugega spoznamo, da natanko preciziramo naše zahteve in naše stališče ter s tem določimo program za društveno delovanje, priredimo dne 12. junija t. l. predpoldan v Ljubljani shod vseh tajnikov občin, okrajnih zastopov ter vseh uslužbencev avtonomnih uradov na Slovenskem z sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Organizacija in nje cilj. 3. Predlogi in nasveti. 4. Slučajnosti. Tovariši! Pri avtonomnih uradih imamo v kratkem pričakovati marsikatero preosnove in neobhodno potrebno je, da mi v očigled temu dejstvu zavzamemo svoje stališče in damo društvu direktivo za postopanje v raznih zadevah. Radi tega je potrebno, da se vsak tovariš, ki je vnet ne le za proevit vsega stanu, ampak zlasti v prvi vrsti za svojo lastno korist, udeleži tega važnega shoda in pomaga društvu postaviti na trden temelj. Vzglejmo se po članih drugih stanov, kateri so po svojih cvetočih organizacijah dosegli najlepše uspehe! Na svidenje v beli Ljubljani! Načelstvo.

— **Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj** je zborovalo 1. dne junija v Celju in ob častnem številu udeležnikov, med katerimi je bilo tudi nekaj gostov. Našemu društvu so na novo pristopili g. Fr. Zupančič, nadučitelj v Št. Rupertu nad Laškim, g. J. Gosak in gđ. Gajšek. Med dopisi je omeniti iskreno zahvalo ravnatelja g. Lapajnetu za izjavo, vposlano mu od našega društva. Na društvo ste došli kolekti poštnih znamk, ki se razpošljete na dve strani; „Lehrerbund“, ki uvaja neko akcijo radi učiteljskih stanovanj, pa je vposlal več tiskovin, ki se pošljejo šolskim vodstvom, da jih ta izpolnijo. — Zastopnik učiteljstva, g. A. Gradišnik, nam je jako zanimivo poročal o svojem delovanju v okrajnem šol. svetu celjskem v minuli perijodi. Koncem svojega izvrstnega poročila je na interpelacijo nekega tovariša izjavil, 1. da je okrajni šolski svet celjski šolstvu in učiteljstvu naklonjen, 2. da je občevalni jezik slovenski, le z ozirom na tolerantnost predsednika se govori včasih nemški, zapisnik je nemško-slovenski, in 3. da nekateri šolski voditelji popolnoma po nepotrebnem poslušajo z našim okr. šol. svetom v nemškem jeziku. Na to se in „mistični“ predsednik, tov. g. Petriček, zahvali zastonjiku za njegov trud ter ga prosi, naj zopet izvoljen, vztraja na tem težavnem, častnem mestu, kar g. Gradišnik tudi obljubi. — Tovariš g. Voglar je navzoče opozoril na razstavo prostoročnega risanja po moderni metodi v Zagrebu, tovariš g. Krajnc pa je poročal o novih, od njega sestavljenih obrazcih za šolske zamude. — Po zborovanju se je večina tovarišev zbrala v prijetni „Skalni kleti“.

— **Savinjsko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 4. junija v Gomilskem. Zborovanja se je udeležilo 22 udov. G. Zotter je predaval o enotnem postopanju učiteljstva pri obravnavi šolskih zamud. Njegovo predavanje je vzbudilo živahno debato. Nato se je vršila z listki poskusna volitev delegata za deželno učit. konferenco, pri kateri je dobil največ glasov g. Zotter. Ker je dosedanji zastopnik učiteljstva v okr. šolskem svetu g. Zotter odklanjal izvolitev, je dobil večino glasov g. Farčnik. Tovariši in tovarišice, bodite solidarni in oddajte na dan konference vsi glasove omenjenima kandidatoma! Radi koncerta v prid „Učit. konviktu“ v Mozirju pod vodstvom g. R. Vrabla se je sklenilo, da se poda g. Vrabl o priliki zborovanja gornjegrajskega društva v Šmartno, kjer se bo vršila pevka vaja. Sav. učit. društvo pa ima svojo vajo dne 18. junija na Vranskem. Za sodelovanje v Mozirju se je naprosil tudi vranski tamburaški in pevski zbor. Veselica Sav. učit. društva v prid konviktu, ki se je vršila 14. majnika na Vranskem je prinesla konviktu 120 K 4 v čistega dobička. Sklenilo se je naprositi g. Blagajnika konvikta, da naj smatra poslano svoto kot prvi obrok na račun pokroviteljine Savinjskega učiteljskega društva. Dalje se sklene, da si društvo ustanovi definitivni pevski zbor pod vodstvom g. R. Vrabla. Prihodnje zborovanje, ki bo združeno s pevsko vajo, bo v nedeljo dne 18. junija na Vranskem.

— **Okrajna učiteljska konferenca za ptujski okraj**, v katerem je nad 100 učiteljskih moči, se je vršila dne 5. t. m. v Ptujju po običaj-

nem vspredu, ki se je reševal skoro izključno v nemškem jeziku (!). Zastopnikom učiteljstva v okrajnem šolskem svetu je bil zopet izvoljen g. Frančišek Šorn, nadučitelj pri Sv. Lovrenca na Dravskem polju, kot odposlanca k letošnji deželni učiteljski konferenci pa gg. Frančišek Podobnik, nadučitelj na Hajdini in Miha Vauhnik, nadučitelj pri Sv. Marku.

— **V Št. Petru v Savinjski dolini** priredi krajni šolski svet in učiteljstvo v prostorih g. A. Šribarja na binkoštni ponedeljek šolsko veselico z gled. predstavo „Rdeča kapica“, deklamacijo in petjem. Pri veselici svira odsek celjske narodne godbe. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v nedeljo dne 18. junija. K mnogobrojni udeležbi se vljudno vabi.

— **V Braslovčah** bode redni občni zbor „Kmetijskega društva“ dne 11. junija ob pol 4. uri popoldan v prostorih stare šole. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kako se vrši pomorska bitka?

Najtežavnejša naloga v pomorski bitki je poveljnikova, ki mora vse voditi in na vse paziti. To pa je zlasti zategadelj tako sila težavno, ker se dandanašnje bojne ladje razvrstijo v dolgi črti in so zelo oddaljene druga od druge, tako da jih ni lahko pregledati in dajati jim povelja. Vsaka moderna oklopnica je razdeljena v več popolnoma ločenih oddelkov, ki so po brzojavnih in telefonskih žicah v dolgosti štirih kilometrov zvezani med seboj in s poveljnikom. Poveljnik stoji, ko se vrši boj, v „Roofu“, to je v zavarovanem prostoru visoko nad ladjo na kapitanskem mostu. Okoli njega je štab, ki njegova povelja naznanja telefoničnim potom. En častnik neprestano opazuje admiralsko ladjo, da vjema povelja in signale sporoča svojemu poveljniku.

Sedaj se prične bitka. Tisoč krogelj udari okoli ladje v morje, kajti v daljavi 5000 metrov ni lahko zadeti ladjo kljub njeni velikosti. Boreča se ladja trepeče, ker jo pretresa silno gromenje lastnih velikanskih topov. Tj delajo topničarji, vsi potni in goli do polovice telesa vsled težkega, mučnega dela in vročine razgretih topov. Brodovji se približujeta vedno bolj drugo drugemu, topovi vedno bolj zadevajo. Na krov ladij udarjajo granate, vse razbijejo in posujejo s železnimi kosci. Kako grozno delujejo granate, se je videlo v japonsko-kitajski vojski. Na kitajskih križaricah „Ting Juen“ in „Hen-Juen“ so japonski strelji uničili vse, kar ni bilo obvarovano s 50 centimeterskim oklepom in so celo odbili topove od stoja ter vse užgali.

Na japonski bojni ladji „Matsušimi“ se je takrat razpočila dvanaštpalčna kitajska granata. Razdejala je dva topova brzostrelne baterije in deloma ubila, deloma ranila 49 mož; poveljujočega častnika je raztrgala na drobne kosce; pozneje so od njega našli le kapo, ki je ležala med razstreljeno baterijo.

Največja nevarnost za ladjo so torpedovke. Te se med bojem skrivajo za lastnimi križarkami; ko pa pride ugoden trenutek, se zaženejo s hitrostjo kakih 24 vozlov proti sovražnikovim ladjam in spustijo torpedo, potem se obrnejo in zbeže. Če torpedo zadene ladjo, je ta izgubljena. Najmočnejši oklep razpade kot slamnata pletenina, visok vodni steber se dvigne kvišku, in ladje ni več. Grozen je prizor v notranjosti ladje, ki jo od povsod zadevajo krogelje. Ljudje ki delajo pri strojih in kotlih, ne vidijo sovražnika. V temi, razsvetljeni od par električnih svetilk, mečejo oglje v kotle, kjer visoko šviga plamen. Le tresljaje ladije čutijo in grom topov, ki se odbija na oklepih. Na krovu mornarji skoro oglušijo, a imajo upanje, da se morda rešijo; pod krovom ladje pa te nade ni. Velikanski stroji ropotajo, kar se ladja zgane. Vsem zastane srce v prsih. Še se giblje stroj, plamen še razsvetljuje temo, kar ugasne ogenj in vrela voda, ki se razlije iz kotlov kot velika reka, popari vse osobje. Zadnjič zastočejo stroji, potem se vse pogreza — že zdavna mrtvo — v globočino.

V moderni pomorski bitki je poraženemu brodovju jako težko ubežati. Že to ni lahko, dati dotično povelje vsem ladjam. Optična znamenja so kaj nezanesljiva, ker leži nad morjem gost dim streliva. S pomočjo brezžičnega brzojava je mogoče le tedaj dajati poročila, če so dotični aparati ostali nepoškodovani, kar pa je zaradi lege aparatov redkokedaj mogoče. Bežati je težko posebno tedaj, če je pot od sovražnega brodovja vsa zastavljena. Tudi mora imeti bežeča ladja na razpolago precej torpedovk, ker se sama ne more braniti, če je zelo poškodovana in mora razviti vso svojo parno moč, da ubeži; torpedovke sovražnikove pa jo neprestano zasledujejo. Zasledujoči admiral pa tudi ne sme hiteti za bežečim brodovjem brez premisleka, ako ima nasprotnik, ki skuša uiti, še mnogo močnih torpedovk in torpedolovcev, ki jih lahko žrtvuje; ti morejo precej škodovati zasledovalcem; tudi podmorske mine in plavajoči torpedi ne dopuščajo slepo preganjati bežečih.

Narodno-gosp. novice.

S kakimi pripravami žveplati trte proti grozdni plesnobi?

Ker nam dohajajo vprašanja, s kakimi pripravami in kako naj se trte proti grozdni plesnobi žvepla, podajamo vsem štajerskim vinogradnikom sledeče iz strokovnjaškega peresa došlo nam pojasnilo. V prvič gre trte žveplati, ako vreme to dovoljuje, seveda, kakor hitro so pogunki na trtah dobrih 10 do 15 centimetrov dolgi postali in je na že rodovitih trtah zarod že dobro vidljiv. Za to prvo žveplanje služi najboljša takozvana žveplalna pušica, kakoršno nam predstavlja podoba št. 1.

(Podoba št. 1.)

S to pušico se žvepla takole: Odvzame se jej na tanjšem koncu pokrov, s katerim se pušico s žveplom napolni ter zopet zamaši. Da bi morala pušica prav polna biti, ni ravno potrebno; še boljši je skoraj, da se jo le nekoliko čez polovico napolni, ker se potem žveplo boljše trosi, kakor, ako je pušica prav polna. Trosi se pa žveplo z pušico tako na trte, da se z njo proti trti ravno tako maha, kakor se maha z čopom (penzelom) proti steni, ako se jo hoče z barvo poskropiti. Trte naj bodo vselej, kadar se jih žvepla, popolnoma suhe, vreme lepo, čim lepše, to je toplejše, tim boljše je. Požveplati je pa treba v prvič trte tako, da postane njih listje vidljivo rumeno, torej čez in čez kolikor mogoče enakomerno potrošeno, vendar ne na debelo, ampak le na tanko. Ako so trte mokre, ne izda delo nič. V drugič gre trte požveplati tikoma pred cvetenjem, torej potem, ko se jim je že nepotrebne pognanke odvzelo, in potrebne pa h kolom privezalo. To žveplanje vrši naj se zopet, ako le mogoče v lepem solnčnem vremenu, pa ne več z pušicami kakor v prvič, ampak že z žveplalnimi mehi. Mehov za žveplati imamo več vrst. Starejši so tako narejeni, da so podobni navadnim mehom, kakoršne se v kuhinjah za pihanje ognja potrebuje, le ploščevinasta pušica ali škatlja dodana, v kateri se žveplo nahaja, katero sapa meha na trto pihaja. Podoba 2. kaže tak starejši meh, kateri svojo službo prav dobro opravlja, toda težavno, utrudljivo je z njim žveplati, in sicer tem utrudljivejše, čim večji je meh, in čim več ko se žvepla v njegovi pušici nahaja, ker oboje teži meha pomnožuje. Ako se uporablja tak meh, mora se ga hkrati z obema rokama v ravnotežju držati. Oboje to, hkratu izvrševano delo, pa prouzroči, ako se dolgo nadaljuje, velik rokobilj in to za pestmi. Cele dneve z takim mehom žveplati je muka, velika muka. Veliko priporočljivejši je meh, kakršnega podoba št. 3. predstavlja. Ta meh je okrogel, cilindričen kakor pravimo, in ima v sebi železno zmet (feder). Uporablja se ga pa tako, da se ga, ko je ploščevinasta pušica pred mehom le do polovice ali k večem do $\frac{3}{4}$ s žveplom napolnena, z levo roko pod puščo drži, z desno pa goni.

Ker ni treba tega meha v ravnotežju uzdržavati, ne utruja z njim (Pod. št. 2.) delujočo osebo niti približno tako, kakor jo utruja oni podobe št. 2, ali kake druge njej slične sestave.

Ako se ima pa prav veliko vinograda žveplati in delavnih moči, delavec je pa le malo na razpolago, potem se pa že izplača, za drugo in tretje ter, ako treba tudi za četrto žveplanje posebni veliki žveplalni stroj kupiti. Tak stroj, kakor Nechwill-ov itd. se nosi na hrbtu in z njim se žvepla jako hitro. Ena oseba zamore z njim na dan do 4 orale vinograda požveplati, ali stroj stane pa tudi do 40 kron, medtem ko stane meh podobe št. 3, kakoršnega v prav fini kakovosti klepar g. A. Küssel v Novem mestu na Dolenjskem izdeluje, le nekaj malega čez 4 krone.

V tretjič gre trte po končanem cvetenju žveplati, torej takrat, ko postanejo jagode na grozdju že kakor proso debele, ali še nekoliko debelejše. V četrth žvepla se le, ako se plesnoba na grozdju prikaže.

Sploh treba grozdje, potem ko se ga je v tretjič ožveplalo, vedno opazovati, in ako se zapazi kje plesnoba, to koj s žveplom opihati. Kakor hodijo logarji vedno z puško na rami po šumah, tako naj bi hodili i naši vinsčaki vedno z žveplalnim mehkom po tretjem žveplanju po vinogradih in požveplali naj bi vsak le količkaj sivi grozd.

Politični pregled.

— Češki deželni zbor. Dne 6. junija je izjavil v dež. zboru cesarski namestnik, da se bo vlada resno trudila, da za vedno premaga težkoče, ki se redno pojavljajo v češkem deželnem zboru. Zato pa treba urediti času primeren volilni red, nov deželni red in deželno upravo. Vlada je že izdelala tak načrt, ki ga bode predložila šele v jesenskem zasedanju. Potem so odgodili dež. zbor. Vsenemci zahtevajo, da se izpolnijo vse nemške zahteve.

— Poroka nemškega prestolonaslednika. Dne 6. junija se je v Berlinu izvršila poroka nemškega prestolonaslednika Friderika Viljema z vojvodinjo Cecilijo Meklenburgšverinsko. Cesar sam je dal na glavo vojvodinje princezinje krono.

— Rusija. Poraz baltiškega brodogoja je opogumil zopet prekucijsko stranko na Ruskem. Iz Rige se poroča o velikih nemirih v obbaltiških pokrajinah. Pobunjeno je prebivalstvo na deželi.

— Pojavilo se je mnogo oboroženih pobunjenih čet, ki plenijo cerkve in graščine. Tudi na Livlandskem vlada popolna anarhija. Od 2. t. m. nadalje stavkajo delavci v več petrograjskih tovarnah. Ob nedeljskih nemirih je bilo v Petrogradu ubitih 13 oseb in mnogo ranjenih. Ranjenih je tudi mnogo policistov in vojakov. Pripravljenih je 40.000 vojakov, da nastopijo, če vzbuhnejo nemiri. V Janovem blizu Varšave je zgorelo 400 poslopij. Brez strehe je 2000 družin. Skodo cenijo na en milijon rubljev.

— Atentat na španskega kralja. V Parizu se je izvršil atentat na španskega kralja. Mladi Alfonzo je prišel v Pariz ter se tam prav dobro počutil. Dne 31. pr. m. je bil v gledališču pri predstavi. Ko se je vračal v stanovanje s predsednikom Loubetom okoli polnoči, je nekdo na cesti pri ovinku vrgel bombo proti vozu, ki pa ni zadela ne kralja ne predsednika. Nekaj oseb je lahko ranjenih. Zaprli so nekaj sumljivih ljudij. Kralj se baje ni nič prestrašil ter ostal hladen. Atentat je izvršil neki španski anarhist.

— Ločitev Švedske od Norveške. Narodni zastop v Kristijaniji je sklenil ločitev med Norveško in med Švedsko obstoječe unije, odstavil je kralja Oskarja in proglasil popolno neodvisnost Norveške. V seji dne 7. t. m. norveškega parlamenta je vlada naznanila svoj odstop. Parlament je potem pooblastil doseganje vlado, da v odpravi vseh pravic nadaljedržavo in da izvršuje tudi kralju pripadajoče pravice. Dalje je parlament izrekel, da so ugasnile vse kraljevske pravice kralja Oskarja, da ta ni več norveški kralj in da je unija s Švedsko razrušena in razveljavljena. — Boje se, da izbruhne vojna med Norveško in Švedsko. Na Norveškem je poklicana pod orožje deželna bramba in črna vojska. Podadmiral Sparre je zapovedal združenje brodogoja. Tudi v švedskem mornariškem arzenalu krčevito delajo. Del Norvežanov hoče personalno unijo z Dansko, drugi republiko. Najmočnejši del pa bil zadovoljen samo z odstavom kralja.

Rusko-japonska vojna.

Kapitan Klado navaja v „Nov. Vremja“ sledeče vzroke ruskega poraza: Premoč in izvrstnost japonskega topništva, slabejši oklepi ruskih ladij, nezadostno poizvedovanje Rusov zaradi slabih križark, premoč japonske torpedne flotile, pot po Korejski cesti, neugodna formacija ruskega brodogoja in njegovo napačno manevriranje v bitki.

Nesrečni admiral. Iz Pariza se poroča: Admiral Roždestvenski ni pričakoval, da bo v Cušimski ožini zadel na popolno japonsko brodogoje. Admiral sam je padel kot prva žrtev te svoje zmote in zgodovina njegovega zajetja je žalostna tragedija. V noči na 28. maja so trije japonski rušilci torpedovk iskali sovražnika v gosti megli. Naenkrat so bili v črti ruskih križark, in sicer tako blizu njih, da so od Rusov izstreljene krogelje žvižgale nad glavami japonskih mornarjev. Japonci so vrgli svoje torpede proti ruskim ladjam in zbežali. Ruskeladje, ki so se potapljale, so se besno obstreljevale med seboj v temi in megli. Ko je napočilo jutro, so isti trije rušilci zapazili v daljavi dve ruski ladji ter jih pričeli zasledovati s hitrostjo 30 vozlov. Ena ladja je ušla v megli. En ruski lovilec torpedovk se je pa ustavil, a njegovi topovi so molčali. Potem so opazili na vrhu velikega jarbora belo zastavo in zastavo „Rdečega križa“. S signali so naznanili Rusi, da nimajo ne preмога, ne vode, in da sta na krovu dva admirala. Nekaj japonskih častnikov in mornarjev je potem odšlo na krov ruske ladje. Tu so našli admirala Roždestvenskega ležati v nezavesti, njegovega šefa generalnega štaba, 8 častnikov in 80 mož. Spoštljivo in žalostno so Rusi obdajali ranjenega svojega admirala. To je Japonce globoko ganilo. Ladjo so potem Japonci počasi vlekli v Saseho, in tako se je vrnil v japonske vode kot vjetnik oni, ki je poveljeval ruskemu brodogoju. Ko je napočila noč, so se zbrali ruski mornarji okolu svojega poveljnika ter opravljali molitve, kakor delajo vsak dan. Šele v bolnišnici saseski se je zavedel ne-

srečni admiral. Od tedaj vedno molči in ko meni, da je sam, tiho joka.

Carjeveve nade. Na carskem dvoru vlada zaradi poraza v Korejski cesti globoka žalost. Vendar so odločni, da vojsko na vsak način nadaljujejo. Car upa na zmago na snhem in naj si pretečejo zato leta.

Pariz, dne 8. junija. Med Rusijo in Japonsko pride menda le do sporazumljenja. Današnje vesti naznanjajo, da stojimo pred sklepom miru. Tukajšnji ruski poslanik je dobil obvestilo, da se je včeraj pod carjevimi predstvom vršilo v Petrogradu veliko dolgotrajno ministrsko posvetovanje. Ministrski svet je sklenil in car je pritrdil, da se ruska poslanika v Parizu in Washingtonu pooblastita, poizvedeti, oziroma povprašati za japonske mirovne pogoje, ker bi bilo nadaljevanje vojske brez pomena. Sledilo bo temu sklepu skoro gotovo pomirjenje na bojišču, v nekaterih dneh mu pa skoro sledi definitivni sklep miru. Car je sprejel tudi ameriškega poslanika v daljši avdijenci.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo našo mater, oziroma staro mater, gospo

Marijo Karlovšek roj. Turk

prej trgovko v Šmarjeti na Kranjskem, sedaj zasebnico v Celju, danes dne 7. junija 1905 ob 7. uri zvečer, po dolgi mučni boleznii, prevedeno s sv. zakramenti za unirajoče, v 63. letu njene starosti poklicati v boljše življenje.

Pogreb pozemeljskih ostankov nepozabne nam rajnce se bode vršil dne 9. junija 1905 ob 5. uri popoldne na slovensko pokopališče v Celju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. (291) 1

Preblaga rajnika budi priporočena v blag spomin in molitev.

V CELJU, dne 7. junija 1905.

Dr. Josip Karlovšek, odvetnik v Celju, Franc Karlovšek, trgovec na Lavi pri Celju, Ivan Karlovšek, trgovec in posestnik v Šmarjeti na Kranjskem, sinovi Mira dr. Karlovšek-ova roj. Kaligar, Amalija Karlovšek roj. Kristan, snehe, Amalija, Ivan, Mimica, Josko, Katica, Julika, vnuki in vnukinje.

Orožniški upokojenec

oženjen, slovenščine in nemščine v besedi in pisavi zmožen, kot pisar pri svilogojstvu v službi, želi isto s kako primerno stalno službo premeniti.

Cenjene ponudbe pod naslov Franjo Juvan, ZAGREB svilarna. (292) 3-1

Dva učenca

za slikarsko in pleskarsko obrt sprejme pod ugodnimi pogoji takoj

(194) Albin Paradiž 3-1
slikarski mojster v CELJU.

Gospodična

ki je dobro izurjena v trgovini z mešanim blagom, se sprejme pod ugodnimi pogoji.

Naslov pove upravništvo „Domovine“. (295) 2-1

Stara, dobro vpeljana

TRGOVINA

z mešanim blagom v Vojniku

se takoj odda.

Vpraša se pri Amaliji Rakef v Vojniku.

Binkoštni pondeljek
veliki
Vrtni koncert

„Šoštanjske narodne godbe“
v hotelu „Avstrija“ v Šoštanju.

== Začetek ob 3. uri popoldne. ==

K obilni udeležbi vabi

Fran Rajšter.

(289) 2-2

Kozolec

s 6 štanti je

naprodaj.

(289) 2-2

Fran Rajšter.

Okoli 7 oralov
košnje

se da takoj v najem

na posestvu „Dijaškega doma“ na Dolgem polju pri Celju.

Pogoji se izvedo pri **posojilnici v Celju.**

(290) 2-2

Veliko presenečenje!
Nikdar v življenju več take prilike!
500 komadov za gl. 1.95.

1 prekrasno pozlačena, precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči. 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi fl. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 elegantna damska broža, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, pisalna priprava iz niklja, mičen album s prekrasnimi slikami, 3 šaljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 1.95. Razpošilja proti post-nemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje.

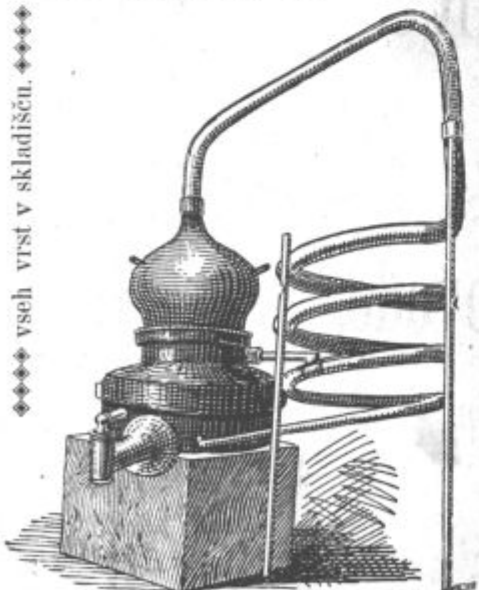
Dunajska razpošiljalna tvrdka

P. LUST, Krakov štev. 512.

(293) NB. Za neugajajoče se vrne denar. 2-1

Zacinjenje in popravila vsake vrste
točno in ceno.

Kotli za pranje in kuhanje
žganja

Demetrij Glumac, kotlar

Celje, Graška cesta štev. 28

se priporoča p. n. naročnikom za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor za vsakovrstno montiranje parnih kotlov, za parne stroje, v barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovarnah za sveče in magari in itd., paro- in vodovode v bakru in železu.

(238) 50-9

Služba

občinskega redarja in sluge
se odda s 1. julijem t. l.

z letno plačo 480 K. prosto stanovanje in obleko.
Nadalje redni postranski zaslužek 132 K. Prošnje
(287) 2-2 je vložiti do 20. t. m.

Županstvo trga Žalec.

Gostilna

„Pri divjem možu“

v Spodnji Hudinji pri Celju

== se da v najem. ==

Ponudbe se naj pošljejo na Simon Kukeca
v Žalec. (279) 3-3

Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje

priporoča:

TRAVERZE, železniške šinje CEMENT, cevi iz kamenščine in strešno lepenko.

Razne poljedelske stroje

••• posebno pa •••

peronospora-brizgalnice.

! Gumi za cepljenje!

Kose, srpi in najboljši brusni kamni.
Mreže in trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

♦♦♦ CENIK POLJEDELSKIH STROJEV JE IZŠEL. ♦♦♦

Najugodnejši pogoji

== za zavarovanje. ==

Edina

zavarovalna družba

ki ima
slovenskega

Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje na življenje
popolnoma vplačana delniška glavnica K 2.000.000.

glavnega
zastopnika v Trstu

zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine

po zelo nizkih postavkih.

Natančnejša pojasnila daje
glavno zastopstvo za slovenske dežele v Trstu
ulica Torre Bianca št. 21 I. nadstropje

in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in večjih krajih.

Original
SINGER

Man beachte
die Fabrikmarke.

Nähmaschinen

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica štev. 8. (152) -18

Gumi za cepljenje trt

najboljše kakovosti se dobiva v
 „Zvezni trgovini“ poprej
 D. Hribar v Celju.

(178) 10-9
1600 hektolitrov

najboljšega laškega rilčka, malega rilčka, traminca, rutlandca, belega in rdečega burgundca iz let 1904, 1903, 1901 prodaja grajščina

Dugoselo, Hrvatsko

kjer je železniška in poštna postaja.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) —30

podružnica R. A. Smekal.

V najem

se vzame dobro idoča

mesarija in gostilna.

Nastop s 15. junijem t. l. — Ponudbe na upravnitvo „Domovine“ (209) 8—7

Patentirane, same ob sebi delujoče

ŠKROPILNICE „SYPHONIA“

(143) 15—13 za vinograde in hmeljnike

za **zatiranje sadnih škodljivcev**

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za **petrolejno mešanico** ali brez nje in vožnje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvaja kot specialitete

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

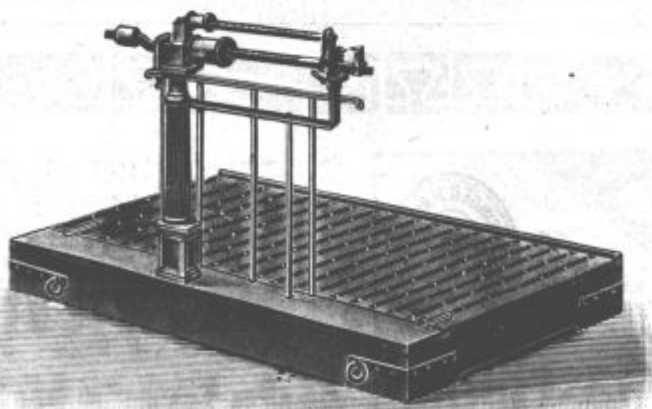
štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjiograd, Sevnica, Šoštanj, Smarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 24

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izršila. — **Štedilna ognjišča** imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča.** — **Popolnoma železna okna,** primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve. — **napeljavo strelovodov** itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40—10

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ **CELJE** ♦ Poljska ulica št. 14.

